

Протягом звітнього періоду погода мала контрастний характер. В першій половині відмічалися плюсові показники, а друга характеризувалася перепадами температур, в день відлига, вночі незначні приморозки. Мінімальна температура на глибині вузла кушення озимих знижувалась від 0 до -2°C , що вище критичної температури вимерзання. Активна вегетація рослин припинилась наприкінці листопада, що на 2 тижні пізніше середніх багаторічних строків.

Температурний режим та достатня кількість повноцінних кормів на переважній більшості території країни забезпечують задовільну життєдіяльність **мишоподібних гризунів**. Разом з тим, варто відмітити, що значного підвищення чисельності та активного розселення гризунів не відмічається. В **озимих** посівах майже усіх регіонів нараховується 1-3, осередково в полях Волинської, Луганської до 4 жилих колоній на гектар. Осередки високої чисельності гризунів 3-6 колоній на га, виявлені в Запорізькій області на озимині посіяній після соняшника, гороху.

В заселених гризунами **багаторічних травах, садах, неорних землях**, полях після просяних культур мають місце 2-5, у Волинській, Запорізькій, Київській, Луганській, Полтавській, Харківській до 6-8 жилих колоній на гектарі з чисельністю жилих нір на одну колонію – 20 - 50 штук. (Херсонська обл.). За слабого та середнього ступенів у згаданих областях гризунами пошкоджено 1-15% рослин озимих зернових та ріпаку, багаторічних трав.

У закритих стаціях мишоподібні гризуни знайдені повсюди. В зерносховищах процент попадання в пастки становить 1%, в продовольчих складах – 2%. По видовому складу переважає миша хатня. Боротьба з гризунами в закритих стаціях проводиться пастковим методом, природними ворогами та розкладанням отруєних принад.

Загроза підвищення чисельності та шкідливості мишоподібних гризунів, передусім в озимині, межуючою з неугіддями та багаторічними травами, ймовірна в разі стійкого снігового покриву, під яким за наявності достатньої кількості корму гризуни продовжують розмноження. Інтенсивність подальшого розвитку та поширення, а також рівень шкідливості будуть визначатись насамперед, погодними умовами та ефективністю винищувальних заходів, які здійснюються на площах зі щільністю гризунів понад 3-5 колоній на гектарі, через внесення в жилі нори дозволених до використання родентицидів. Тому агрономи господарств та державні фітосанітарні інспектори повинні проводити систематичні обстеження з метою встановлення чисельності та визначення видового складу мишоподібних для проведення ефективного та вчасного захисту полів для забезпечення збереження посівів від пошкоджень.

Землекористувачам під час проведення захисних обробок посівів сільськогосподарських культур необхідно суворо дотримуватись «Переліку

пестицидів та агрохімікатів дозволених до використання в Україні», а також регламентів та техніки безпеки.

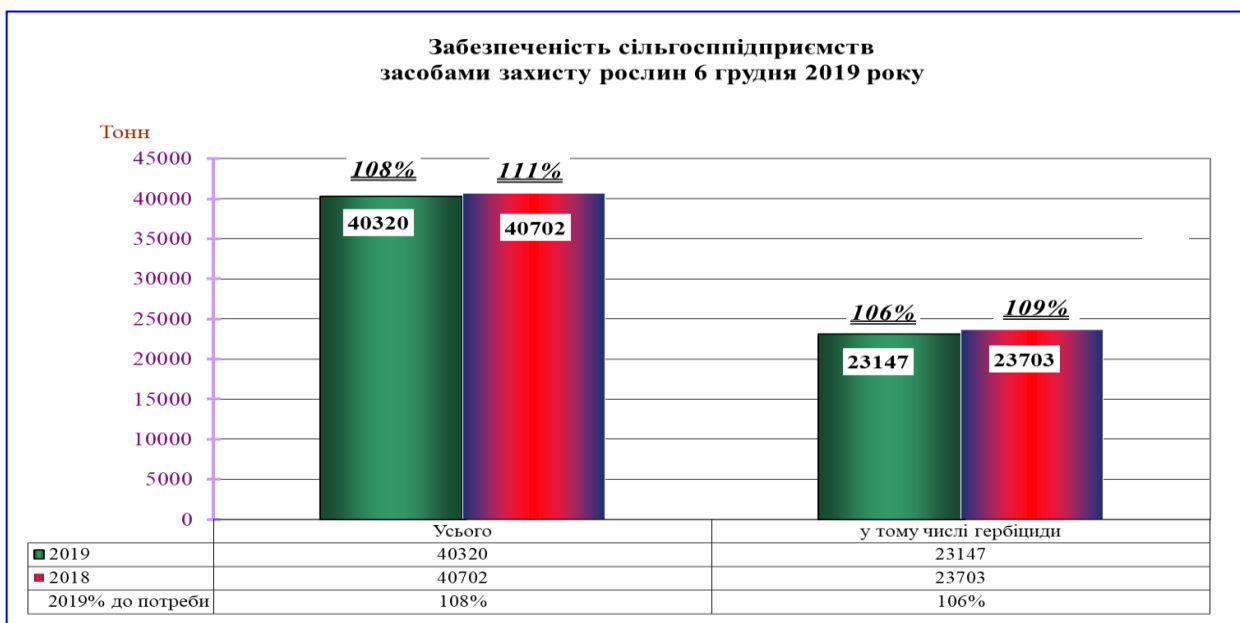
Також, осередково в південних та центральних областях Степу й Лісостепу за вищевказаних агрокліматичних умов на ранніх загущених посівах **озимих пшениці** та **ячменю** відмічають слабкий розвиток **борошнистої роси, септоріозу, гельмінтоспоріозу, темно-бурої плямистості, корневих гнилей**, що негативно впливає на перезимівлю рослин. Подекуди в господарствах Запорізької області на полях **озимих зернових** культур, розміщених здебільшого після стерньових попередників, продовжується мляве живлення личинок **хлібної жужелиці**. Шкідником заселено до 8% площ від обстежених. Середня чисельність 0,5-2 екз. на кв.м. Личинки переважно II віку. В осередках пошкоджено до 10% рослин.

Обстеження і аналіз **овочевої продукції** проведений державними фітосанітарними інспекторами в малогабаритних приміщеннях для зберігання овочів показав, що картопля змішаних сортів, яка зберігається насипом для продовольчих цілей уражена хворобами в загальній кількості - 2,5%, в тому числі: **фітофторозом** – 0,5%, за розвитку хвороби 1,5%; **мокрою гниллю** - 1% за розвитку хвороби 2%; **фомозом** – 1%, за розвитку хвороби 3%. **Столовий буряк** сортів Червона куля та Атаман уражений **фомозом** – 2% за розвитку хвороби 2%. Зберігається насипом. **Морква** сорту Шантане роял зберігається насипом, уражена **чорною гниллю** – 4%, за розвитку хвороби 2%. **Капуста** сорту Харківська зимова та Агресор зберігається насипом на стелажах. Виявлено ураження її **сірою гниллю** - 1%, за розвитку хвороби 2%. Подальший розвиток хвороб овочевих культур залежатиме від температурного режиму зберігання та вологості повітря в овочесховищах.

Скрізь продовжується обстеження зерносховищ і складських приміщень, перевірка зерна і зернопродуктів на наявність **комірних шкідників**. Проведеним аналізом зерна фуражної пшениці у Київській області було виявлено **борошнистого кліща**. В 1 кг виїмки налічувалось до 4 екз., що відповідає першому ступеню зараженості зерна. Тому, контроль за станом збереження зерна та зернопродуктів варто проводити постійно і, в разі виявлення комірних шкідників, приступити до знезараження збіжжя через фумігацію дозволеними препаратами для боротьби зі шкідниками запасів

В господарствах здійснюється фітосанітарний нагляд за посівами озимих зернових та ріпаку, багаторічних трав та інших угідь.

За оперативною інформацією про хід робіт із захисту рослин, наданою Головними управліннями Держпродспоживслужби в областях, **6 грудня 2019 року** забезпеченість сільгосп підприємств засобами захисту рослин для проведення робіт із захисту посівів сільськогосподарських культур майже не змінилась і становить **40,3** тис. тонн препаратів, або **108%** до їх потреби в 2019 році, в тому числі близько **23,1** тис. тонн гербіцидів, або **106%** до потреби в них. Цьогорічні показники забезпеченості у відсотках до потреби дещо нижчі даних попереднього року.

Захист сільськогосподарських культур від шкідників, хвороб і бур'янів в господарствах на сьогодні проведено на площі понад **46,8** млн га, в тому числі хімічний метод захисту рослин застосовано на площі **45,1** млн га, біологічним методом оброблено **1,66** млн га.

Обсяги проведених заходів захисту рослин від мишоподібних гризунів в областях за минулий тиждень збільшились до **510** тис. га, що дещо менше за обсяги обробок 2018 року (565 тис. га), з них озимих зернових культур оброблено **298** тис. га (в 2018 році – 327 тис. га).

Найбільші обсяги заходів захисту сільгоспугідь від мишоподібних гризунів проведені в господарствах Хмельницької (**137,6** тис. га), Запорізької (**78,1** тис. га), Херсонської (**59,6** тис. га), Вінницької (**52,9** тис. га), Миколаївської (**39,6** тис. га) і Тернопільської (**33,4** тис. га) областей. У сільгоспугіддях Сумської за результатами їх фітосанітарного моніторингу чисельність мишоподібних гризунів є меншою за економічний поріг шкідливості, тому заходи захисту рослин від них не здійснювались.

Хімічні засоби захисту рослин (родентициди) застосовано у 84% випадків - на площі **428** тис. га, біологічні – у 16% випадків на площі **82** тис. га.

Для проведення всього комплексу заходів захисту рослин від шкідливих організмів з початку року використано близько **40** тис. тонн засобів захисту рослин.

Заходи захисту рослин в посівах озимих культур урожаю 2020 року, багаторічних насадженнях тощо продовжуються.